

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/55/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313217771
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8313217771.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu: Z.. R., G., D. XX, R., V.: XXXXXXXX, zast. Advokátska kancelária BABIN, PETKO & partners, s.r.o., Hlavná 29, Prešov proti žalovanému: I. W. - G. R.k, nar. XX.XX.XXXX, Q. XXX, D., zast. JUDr. Ing. Zuzanou Lodovou Amrichovou, advokátkou, Námestie slobody 25, Humenné, o určenie sporného práva užívania, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 5C 415/2013-270 zo dňa 21.11.2019 v spojení s opravným uznesením č.k. 5C 415/2013-307 zo dňa 16.07.2020 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal, že mal právo užívať v roku XXXX, XXXX na základe nájomnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX vo svojom mene obhospodárenie nehnuteľností dielu č. XXXX/X o výmere XX,XX ha a dielu č. XXXX/X o výmere XX,XX ha, nachádzajúcich sa v okrese I. v kat. území B., ktoré boli predmetom konania o poskytnutie podpory za využívanú poľnohospodársku pôdu, vedenom C. platobnou agentúrou na základe žiadosti žalobcu. Zároveň žiadal určiť, že žalobca mal právo užívať v roku 2015 na základe nájomnej zmluvy zo dňa 05.08.2015 vo svojom mene obhospodárenie nehnuteľností dielu č. XXXX/X o výmere XX,XX ha a k dielu č. XXXX/X o výmere XX,XX ha, nachádzajúcich sa v okrese I., v kat. území B., ktoré boli predmetom konania o poskytnutie za využívanú poľnohospodársku pôdu vedenom C. platobnou agentúrou na základe žiadosti žalobcu.

2. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní vec právne posúdil v zmysle § 16c ods. 1, 2 Zákona č. 543/2007 Z.z., podľa § 16b ods. 1, 2 Zákona č. 543/2007 Z.z., podľa § 16a ods. 3 Zákona č. 543/2007 Z.z., podľa § 2 ods. 1, 2 Nariadenia vlády SR č. 488/2010 Z.z., podľa § 2 ods. 1, 2, 5, 6 Nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z.z., podľa § 470 ods. 1 CSP, podľa § 137 písm. c/ CSP, pričom zistil skutkový stav v tomto znení:

„Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že žalobca mal právo užívania poľnohospodárskej pôdy na základe nájomnej zmluvy uzavretej so G. aj v období rokov 2013, 2014 a 2015, i keď G. toto právo počas tohto obdobia neuznával, preto sa viedlo osobitné súdne konanie o určenie platnosti tejto nájomnej zmluvy.

Zároveň bolo v konaní preukázané aj to, že aj žalovaný mal právo užívania týchto pôdnych blokov na základe nájomných zmlúv uzavretých so známymi vlastníkmi, i keď v menšej výmere, ako žalobca. Túto

okolnosť súd predpokladá, keďže v tomto konaní žalobca nepredložil žiaden dôkaz o tom, aká časť pôdy prenajatej od G. sa nachádza v sporných pôdnych blokoch, či už ide o vyjadrenie percentuálne, alebo o konkrétnu výmeru. Z vykonaného dokazovania je však zrejmé, že v katastrálnom území B. mal žalobca od G. prenajatú pôdu o výmere 211,0177 ha, z toho poľnohospodárske pozemky, ostatné plochy, vodné plochy predstavovali 203,6409 ha a žalovaný mal od známych vlastníkov prenajatú poľnohospodársku pôdu v kat. území B. XX ha, ktorá pôda sa nachádzala v sporných pôdnych blokoch v menšej výmere a to XX ha. Žalobca sa v tomto konaní domáhal určenia práva užívania celej výmery pôdnych blokov odôvodňujúc to tým, že vzhľadom na percentuálne vyjadrenie plochy prenajatej žalovaným v pôdnych blokoch je zjavné, že zvyšok, ktorý tvorí väčšinu, patrí na základe nájmu od G. žalobcovi, ktorý ho má na základe nájomných zmlúv právo užívať vcelku, keďže táto výmera presahuje 50% výmery týchto pôdnych blokov. Právne to však žalobca nijakým spôsobom neodôvodnil.

Z vykonaného dokazovania je zrejmé aj to, že žiadosť o poskytnutie podpory na tieto pôdne bloky podali v roku 2013, 2014 a 2015 tak žalobca, ako aj žalovaný. Žalobcovi bola žiadosť o poskytnutie priamej platby zamietnutá a žalovanému bola priama platba na základe jeho žiadosti na celé sporné pôdne bloky priznaná.

C. platobná agentúra svoj postoj odôvodňovala tým, že už pri vykonaných kontrolách bolo jednoznačne preukázané, že žalobca nespĺňa dve zo základných podmienok na priznanie tejto podpory, ktorými sú to, aby mal žiadateľ túto pôdu k dispozícii k XX.XX. daného roku, t.j. mal právo užívať túto pôdu a zároveň aby na tejto danej pôde aj reálne hospodáril, pričom splnenie týchto dvoch podmienok sa vyžadovalo kumulatívne.

Pri kontrolách vykonaných u žalobcu a žalovaného nebolo sporné to, že žalobca pôdu v roku 2013, 2014 a 2015 vôbec nijakým spôsobom neužíval, ani neobhospodaroval, a preto nesplnenie tejto podmienky bolo aj dôvodom postupu C. platobnej agentúry, ktorá žiadostiam žalobcu o poskytnutie podpory nevyhovela.

Z dokazovania nebolo zistené, akým spôsobom sa žalobca v týchto rokoch preukazoval C. platobnej agentúre pokiaľ ide o právo užívania pôdnych blokov, lebo takýto postup žalobca v konaní nezdokladoval a to najmä, či mu od C. platobnej agentúry bola doručená výzva na preukázanie splnenia podmienok, ako na túto výzvu reagoval. Z pripojených spisov vyplýva iba to, že sa domáhal pred súdom vydania predbežného opatrenia, ktorým by súd zakázal žalovanému užívať tieto pôdne bloky, avšak neúspešne. Nedomáhal sa však vydania rozsudku vo veci samej, ktorým by súd zakázal užívanie pôdnych blokov žalovaným a aj keď podal žalobu o vypratanie nehnuteľnosti proti žalovanému, tak konanie o vypratanie nehnuteľnosti bolo zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku.

Na základe vyššie uvedenej skutočnosti dospel súd k záveru, že žalobca síce v tomto konaní preukázal, že mal právo užívať poľnohospodársku pôdu v kat. území B. na základe nájomnej zmluvy uzavretej so G. v roku 2013, 2014 a 2015, ale nepreukázal, že mal právo užívať sporné diely v celosti, nepredložil žiadne dôkazy na to, že či nájomnou zmluvou uzavretou so G. boli pokryté nájmom všetky plochy v pôdnych blokoch, resp. aká časť, kde sú hranice medzi tým, čo užíval žalovaný a čo žalobca mohol užívať. Žalobca by sa mohol domáhať na súde určenia, že mal právo užívania týchto pôdnych blokov len v prípade, ak by C. platobná agentúra neurčila na spornej výmere stanovenú plochu, a na túto nikomu neposkytla dotáciu. V danom prípade tak C. platobná agentúra nepostupovala. Súd je toho názoru, že aj v prípade, ak by bola zachovaná lehota na obnovu konania podľa všeobecného predpisu, žalobcovi by nemohla byť poskytnutá podpora za skutočne využívanú poľnohospodársku pôdu, keďže v konaní bolo zistené, že žalobca pôdne bloky v roku 2013, 2014 a 2015 nijakým spôsobom neužíval, neobhospodaroval, čo medzi stranami nebolo sporné. Jednou zo základných podmienok pre poskytnutie dotácie je však aj reálne užívanie poľnohospodárskej pôdy, preto aj vzhľadom na túto skutočnosť súd žalobu v celom rozsahu zamietol."

3. Súd prvej inštancie na námietku žalovaného ohľadom nedostatku naliehavého právneho záujmu uviedol, že táto námietka nie je dôvodná, nakoľko bola žaloba podaná v zmysle § 16c ods. 2 Zákona č. 543/2007 Z.z..

4. Následne súd prvej inštancie dospel k záveru, že je nutné žalobu zamietnuť v merite veci, nakoľko podstatou sporu medzi stranami je poskytnutie podpory od C. platobnej agentúry, ktorá je poskytovaná za špecifických podmienok pri splnení náležitosti vyžadovaných právnymi predpismi, ktorými sú reálne užívanie pôdy a preukázanie skutočnosti, že je dané právo žiadateľa na podporu predmetnú pôdu užívať. Žalobca v konaní preukázal, a to na základe úspechu v predchádzajúcom konaní o určenie platnosti nájomnej zmluvy na predmetné nehnuteľnosti, že mal právo užívať poľnohospodársku pôdu v k.ú. B. na základe nájomnej zmluvy uzavretej so G. pozemkovým fondom v rokoch 2013 - 2015. Žalobca nepredložil dôkazy na preukázanie toho, či nájomnou zmluvou, ktorú mal uzavretú so Slovenským pozemkovým fondom, boli pokryté nájomom všetky plochy v pôdnych blokoch, respektíve aká časť bola užívaná žalovaným a aká časť mala byť užívaná žalobcom. Žalobca by sa na súde takéhoto určenia mohol domáhať len vtedy, ak by C. platobná agentúra neurčila na spornej výmere stanovenú plochu a na túto nikomu neposkytla dotáciu. C. platobná agentúra však takto nepostupovala a aj v prípade, ak by bola zachovaná lehota, nemohla byť žalobcovi poskytnutá podpora za skutočnej využívanú poľnohospodársku pôdu, nakoľko bolo zistené, že túto pôdu reálne nevyužíval, pričom základnou podmienkou pre poskytnutie dotácie je reálne užívanie poľnohospodárskej pôdy. Z týchto dôvodov bola žaloba zamietnutá.

5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle zásady úspechu.

6. Proti tomuto rozsudku bolo podané odvolanie zo strany žalobcu s poukazom na ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ CSP. Žalobca v podanom odvolaní namietol odôvodnenie súdu prvej inštancie, a to v bode 22, v ktorom sa uvádza, že žalobca mal právo na užívanie poľnohospodárskej pôdy na základe nájomnej zmluvy so Slovenským pozemkovým fondom a zároveň súd prvej inštancie v bode 23 odôvodnenia uviedol, že bolo preukázané aj to, že žalovaný mal právo na užívanie týchto pôdnych blokov na základe nájomných zmlúv uzavretých so známymi vlastníkami v menšej miere než žalobca. Zároveň súd uviedol, že žalobca nepredložil dôkaz o tom, aká časť pôdy prenajatej od Slovenského pozemkového fondu sa nachádza v sporných blokoch. Žalobca poukázal na to, že mal právo užívať pôdne bloky v celku, keďže výmera žalobcom prenajatej pôdy presahuje 50% výmery týchto pôdnych blokov, pričom tomuto záveru svedčí to, že žalovaný už 01.01.2011 uzatváral nájomné zmluvy na svoju živnosť a sám uviedol, že nemá 50% z vlastníctva alebo nájomného vzťahu k predmetným pozemkom. Rovnako tak nájomné zmluvy uzavreté žalovaným s fyzickými osobami, ako vlastníkami, nespĺňajú podstatné náležitosti, a to predmet nájmu, dobu nájmu ako aj veľkosť podielu, čo spôsobuje ich neplatnosť. Nakoľko žalovaný nemohol mať nadpolovičné právo užívania k sporným dielom, keďže z veľkosti prenajatých výmer od Slovenského pozemkového fondu vychádzajúc z grafickej časti, sú zrejme tie parcely „C“, ktoré sa nachádzajú na LPIS a ktoré mal žalobca v prenájme od Slovenského pozemkového fondu, je nereálne, že by žalovaný na základe nájomných zmlúv so známymi vlastníkami bol väčšinovým užívateľom sporných dielov. Žalovaný nemohol mať pokrytú zvyšnú časť sporných dielov, pretože tá časť vlastníkov, s ktorými mal uzatvorené nájomné zmluvy, nie sú spoluvlastníkmi na ostatnej časti sporných dielov. Sú tam aj vlastníci, s ktorými má nájomné zmluvy žalobca, teda žalobca bol spolu s pozemkami prenajatými od Slovenského pozemkového fondu oprávneným väčšinovým užívateľom. Napriek tejto skutočnosti žalovaný dostával dotácie za tieto sporné diely a žalobcovi spôsobil úmyselne naddeklaráciu, ktorá predstavovala viac ako 20% z celkovo nahlásenej plochy, čo značilo stratu nároku na platbu. Tieto skutočnosti prvoinštančný súd nebral do úvahy, čím nesprávne zistil skutkový stav. Zároveň v bode 27 odôvodnenia súd prvej inštancie uviedol, že nebolo zistené, akým spôsobom žalobca v rozhodných rokoch preukazoval C. platobnej agentúre právo užívania pôdnych blokov. K tomu uviedol žalobca, že C. platobná agentúra rozhodla bez preskúmania základnej podmienky na užívanie pôdy. Zároveň pokiaľ súd prvej inštancie v bode 40 uviedol, že ani zo spisu 17C 24/2012 nevyplýva, aká časť pôdneho bloku alebo dielu bola žalobcom od G. prenajatá, pričom ďalej sa tomuto už nevenoval, nakoľko vychádzal z toho, že reálne žalobca tieto pôdne diely neužíval. Zároveň poukázal súd prvej inštancie aj na nesprávnosť postupu C. platobnej agentúry, ktorá mala postupovať tak, že dotácia by nebola poskytnutá ani jednému zo žiadateľov. To, že C. platobná agentúra nepostupovala správne bolo práve dôvodom na podanie tejto žaloby. Z týchto dôvodov navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, respektíve vyhovel žalobe v celom rozsahu.

7. Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že sa stotožňuje s rozsudkom súdu prvej inštancie ako aj s právnym a skutkovým posúdením. Poukázal na stanovisko C. platobnej agentúry podané v konaní a na skutočnosť, že žalobca sa domáhal určovacieho petitu v nadväznosti na ustanovenie § 16c Zákona č. 543/2007 Z.z., ako však je zrejme z vyjadrenia C. platobnej agentúry,

otázka poskytnutia priamych platieb nebola sporná z dôvodu vyhlásenia žalobcu, že na sporných dieloch v rozhodnom období nehospodáril. Poskytnutie priamych platieb žalobcovi by teda bolo možné, len ak by C. platobná agentúra postupovala podľa § 16c Zákona č. 543/2007 Z.z.. Len v takomto prípade by bol určujúci výrok súdu podkladom pre obnovu v správnom konaní. Žalovaný poukázal na to, že v období rokov 2013 - 2015 nebol žiadnym právnym predpisom stanovený minimálny percentuálny rozsah poľnohospodársky obrábanej výmery, ku ktorej by musel žiadateľ preukázať užívacie právo. Rozhodujúcou skutočnosťou bolo to, že na pôdu, ktorá je súčasťou obhospodarovaného pôdneho bloku má uzavretú nájomnú zmluvu a pôdu aj skutočne obhospodaroval. Z týchto dôvodov žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke, najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

11. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie predmetnej sporovej veci. Z uvedeného vychádzal aj odvolací súd v zmysle ust. § 383 C.s.p.. Odvolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka naplnená nebola.

12. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Táto odvolacia

námietka bola naplnená, no rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne bolo dôvodné potvrdiť s poukazom na iné dôvody.

13. Žalobca uplatnil v danej veci určovaciu žalobu podľa ust. § 80 písm. c) O.s.p. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

14. Citované zákonné ustanovenie pripúšťalo návrh, smerujúci k určení, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, len za podmienky, že na takomto určení je naliehavý právny záujem. Právny záujem ako podmienka úspešnosti návrhu o určenie musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže dosiahnuť odstránenie právnej neistoty (spornosti) a ochranu práv a oprávnených záujmov práve určovacím návrhom. Ak návrh na určenie neslúži potrebám praktického života, netýka sa nejakej situácie, alebo ju nerieši, alebo ak má žaloba inú možnosť, ako odstrániť vzniknutú neistú situáciu právneho vzťahu účastníkov, nie je takýto návrh spravidla účelný, a tým ani procesne prípustný. V niektorých prípadoch však možno návrh na určenie požadovať za procesne prípustný aj napriek existencii možnosti žalobcu domáhať sa ochrany svojich práv inak. Medzi iným ide o prípady, v ktorých je reálny predpoklad, že požadovaným súdnym určením sa predíde súdnym sporom v iných veciach. Podstatnou otázkou pre procesnú prípustnosť určovacieho návrhu je, či žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením odstrániť spornosť a ochranu svojich práv oprávnených záujmov, ktoré nemožno dosiahnuť iným právnym prostriedkom, a či sa požadovaným určením, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, dosiahne pevný základ pre právne vzťahy účastníkov sporu a predíde sa návrhu na plnenie.

15. V rozhodovacej praxi súdov sa ustálil názor, že určovacia žaloba má miesto jednak tam, kde je pomocou nej možné eliminovať stav ohrozenia práva, či neistoty v právnom vzťahu, ak k zodpovedajúcej náhrade nie je možné dospieť inak a tiež v prípadoch, v ktorých určovacia žaloba účinnejšie, než iné právne prostriedky, vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu, prostredníctvom ktorej možno dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov.

16. V priebehu konania na súde prvej inštancie došlo k zmene právnej úpravy občianskeho súdneho konania, keď dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý okrem iného zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (O.s.p.), podľa ktorého súd prvej inštancie u uplatnenom žalobnom návrhu rozhodol. Odvolací súd rozhodoval za účinnosti CSP. Táto nová právna úprava vychádza z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (§470 ods. 1 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 01.07.2016 účinnej, právnej úpravy sa uplatňujú v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

17. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

18. Citované zákonné ustanovenie doterajšiu právnu úpravu pomerne výrazne modifikuje. Ako zdôraznil zákonodarcia, v tomto zákonnom ustanovení je zakotvená úplne nová koncepcia, ktorej záujmom bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej.

Podľa § 16a zákona č. 543/2007 v znení účinnom v čase podania žaloby/ 3.12.2013/

(1) Ak žiadosť o poskytnutie podpory na poľnohospodársku pôdu podal len jeden žiadateľ a spĺňa podmienky na poskytnutie podpory(41a) (ďalej len „ustanovené podmienky“), platobná agentúra rozhodne o poskytnutí podpory tomuto žiadateľovi. Proti rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok, ani nie je preskúmateľné súdom.41b)

(2) Ak žiadosť o poskytnutie podpory na poľnohospodársku pôdu podal len jeden žiadateľ, ale pri posudzovaní žiadosti sa zistilo, že nespĺňa ustanovené podmienky, platobná agentúra rozhodne podľa osobitného predpisu.41c)

(3) Ak žiadosť o poskytnutie podpory na poľnohospodársku pôdu podal žiadateľ, ktorý nespĺňa na určitej ploche ustanovené podmienky a podmienky podľa osobitného predpisu,41ca) k 30. júnu 2003 platobná agentúra rozhodne o neposkytnutí podpory na túto plochu.

§ 16b

(1) Ak žiadosť o poskytnutie podpory na tú istú poľnohospodársku pôdu podali viacerí žiadatelia, platobná agentúra ich vyzve, aby v lehote, ktorú im zároveň určí, preukázali plnenie ustanovených podmienok a právo užívania k pôde; právom užívania k pôde sa rozumie právo túto pôdu užívať ako vlastník, nájomca alebo na základe iného právneho dôvodu.41d)

(2) Ak sa postupom podľa odseku 1 preukáže, že právo užívania k pôde má len jeden žiadateľ, na konanie o jeho žiadosti sa použijú ustanovenia § 16a. O žiadosti ostatných žiadateľov platobná agentúra rozhodne podľa osobitného predpisu.41c)

§ 16c

(1) Ak žiadosť o poskytnutie podpory na tú istú poľnohospodársku pôdu podali viacerí žiadatelia a postupom podľa § 16b ods. 1 sa zistilo, že právo užívania žiadateľov k pôde je sporné, platobná agentúra na spornej výmere neurčí stanovenú plochu41da) a v súlade s ustanovenými podmienkami rozhodne podľa osobitného predpisu.41c) Proti rozhodnutiu o poskytnutí podpory zníženej o spornú výmeru nie je prípustný opravný prostriedok.41db)

(2) Ak sa v konaní pred súdom41e) preukáže, že jeden zo žiadateľov podľa odseku 1 mal v čase rozhodnutia právo užívania k pôde, a sú zachované lehoty podľa všeobecného predpisu o správnom konaní,41ea) platobná agentúra obnoví konanie podľa všeobecného predpisu o správnom konaní.41eb)

19. Odvolací súd v rámci preskúmania rozhodnutia súdu prvej inštancie dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, no na tieto neaplikoval správne právne ustanovenie. V danom prípade boli jednotlivé listinné dôkazy posúdené odvolacím súdom v zhode so súdom prvej inštancie s tým, že odvolací súd dospel k odlišným právnym záverom, a to v súvislosti s existenciou naliehavého právneho záujmu na rozhodnutie v prejednávanej veci.

20. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že C. platobná agentúra svojím rozhodnutím z XX.XX.XXXX neschválila poskytnutie podpory žalobcovi formou jednotnej platby z dôvodu naddeklarácie v rozsahu XX,XX ha, pričom rovnaké rozhodnutie bolo vydané v neprospech žalobcu aj dňa 04.02.2015, a to neschválením podpory formou jednotnej platby z dôvodu naddeklarácie v rozsahu XX,XX ha, pričom je zrejmé, že spornými pozemkami so zistenou naddeklaráciou boli diely č. XXXX/X a XXXX/X s deklarovanou výmerou XX,XX ha, respektíve XX,XX ha. Za tieto plochy bola schválená podpora formou jednotnej platby rozhodnutím C. platobnej agentúry zo dňa 14.12.2015 žalovanému, rovnako rozhodnutím zo dňa 10.12.2014 a 30.11.2013, pričom rozhodnutia C. platobnej agentúry nepochybne boli vydané postupom podľa § 16a respektíve XXb Zákona č. 543/2007 Z.z. v platnom znení. Je nepochybné, že naliehavý právny záujem na rozhodnutie v konaní pred súdom je daný vtedy, ak je žiadosť o poskytnutie podpory na tú istú poľnohospodársku pôdu podaná viacerými žiadateľmi a súčasne bolo zistené, že právo užívania žiadateľov k pôde je sporné. Vtedy platobná agentúra na spornej výmere stanovenú plochu neurčuje (§ 16c ods. 1 Zákona č. 543/2007 Z.z.).

21. V danom prípade je nepochybné, že C. platobná agentúra nezistila spornosť práva žiadateľov k pôde a svojimi rozhodnutiami dospela k záveru, že podmienky na poskytnutie podpory spĺňa výlučne žalovaný. Odvolací súd dospel k záveru, že naliehavý právny záujem na rozhodnutie o takejto žalobe by bol daný len v prípade, ak by C. platobná agentúra zistila spornosť podmienok na poskytnutie podpory a vo svojom rozhodnutí by na spornej výmere neurčila stanovenú plochu. Len v tomto prípade je daný naliehavý právny záujem v zmysle § 16c ods. 2 Zákona č. 543/2007 Z.z. na rozhodnutie súdu v danej veci. V takomto prípade však tento stav nenastal, preto odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na rozhodnutie o požadovanom petite.

22. Pokiaľ C. platobná agentúra nezistila spornosť nároku žiadateľa o poskytnutie podpory ako to vyplýva z jej citovaných rozhodnutí, v takomto prípade nejde o postup podľa § 16c Zákona č. 543/2007 Z.z. a nie je daný naliehavý právny záujem na rozhodnutí súdu v Civilnom sporovom konaní.

23. Ako vyplýva aj z dôvodovej správy k Novele č. 390/2009 Z.z., kedy došlo k prijatiu možnosti, aby sa neúspešný žiadateľ obrátil na súd vyplýva, že len v prípade, ak aj po predložení dôkazov a ich náležitom vyhodnotení zo strany agentúry zostane právo užívania sporné, vtedy C. platobná agentúra konanie preruší a žiadateľov odkáže na konanie pred súdom. Následne po zmenách v znení noviel Zákona č. 353/2012 Z.z. a 211/2013 Z.z. došlo k postupu, kedy už C. platobná agentúra neprerušovala konanie, no zároveň bola ponechaná možnosť žiadateľa preukazovať svoje práva na užívania v súdnom konaní, pričom len v prípade, že budú zachovaná lehoty podľa všeobecného predpisu o správnom konaní, C. platobná agentúra podľa právoplatného súdneho rozsudku obnoví právoplatne skončené konanie a vydá nové rozhodnutie vo veci.

24. S ohľadom na uvedené a hlavne s poukazom na skutočnosť, že v predmetnej veci nešlo o rozhodnutie PPA podľa § 16c ods. 1 z.č. 543/2007 Z.z., je zrejmé, že uplatnená žaloba na určenie užívacieho práva žalobcu k nehnuteľnostiam nie je spôsobilá eliminovať stav ohrozenia práva, či neistoty v právnych vzťahoch strán sporu. Pokiaľ je žalobca motivovaný vytvorením predpokladu pre úspešné domáhanie sa obnovy konania pred PPA nemožno dospieť k právnemu záveru o existencii právnej neistoty v právnych vzťahoch medzi stranami sporu, ktoré je potrebné odstrániť touto žalobou.

25. Z citovaných rozhodnutí C. platobnej agentúry nepochybne vyplýva, že tieto neboli vydané v zmysle § 16c ods. 1 Zákona č. 543/2007 Z.z. a C. platobná agentúra nemala pochybnosť o spornosti nároku žalovaného, resp. o nedôvodnosti nároku žalobcu, a to na základe svojho vlastného šetrenia. Ak rozhodnutie C. platobnej agentúry nie je vydané na základe § 16c ods. 1 Zákona č. 543/2007 Z.z., nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení aj s poukazom na prebiehajúce konanie medzi stranami sporu pod sp.zn. 18C 326/2015 na Okresnom súde Humenné o zaplatenie sumy, ktorá bola žalovanému titulom dotácií za rozhodné obdobie vyplatená.

26. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Zodpovedané majú byť len tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998. Ústavný súd SR vyslovil, že: "súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu". (porovnaj IV. ÚS 115/03). S poukazom na uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné sa vyjadrovať k ostatným dôvodom odvolania, nakoľko tieto sú pre rozhodnutie v merite vecí bez významu.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnému žalovanému v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalobcovi v rozsahu 100%. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).